

**ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ N 31**

«Հազարամյակի մարտահրավեր» հիմնադրամ - Հայաստան» ՊՈԱԿ-ի  
Կառավարման խորհրդի 2008թ. հունիսի 7-ին ժամը 16:30-ին ՀՀ Կառավարության նիստերի  
դահլիճում կայացած արտահերթ նիստի

**Նիստը նախագահում էր.**

ՀՀ Վարչապետ, «Հազարամյակի մարտահրավեր» հիմնադրամ - Հայաստան» ՊՈԱԿ-ի  
Կառավարման խորհրդի նախագահ Տիգրան Սարգսյանը

**Մասնակցում էին՝**

**Կառավարման խորհրդի անդամներ.**

Արմեն Գևորգյանը	ՀՀ փոխվարչապետ, ՀՀ տարածքային կառավարման նախարար
Վահրամ Ներսիսյանցը	«Հազարամյակի մարտահրավեր» հիմնադրամ - Հայաստան» ՊՈԱԿ-ի Կառավարման խորհրդի փոխնախագահ, ՀՀ Նախագահի տնտեսական հարցերով գլխավոր խորհրդական
Տիգրան Դավթյանը	ՀՀ ֆինանսների նախարար
Ներսես Երիցյանը	ՀՀ էկոնոմիկայի նախարար
Գուրգեն Սարգսյանը	ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարար
Արամայիս Գրիգորյանը	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարար
Արայիկ Հովհաննիսյանը	«Հայաստանի ավագանիների ասոցիացիա» ՀԿ-ի նախագահ
Վանիկ Սողոմոնյանը	«Ֆերմերների ազգային միավորում» ՀԿ-ի նախագահ
Աշոտ Ոսկանյանը	«Ազրոզարգացում» ՀԿ-ի նախագահ
Կարեն Նազարյանը	Հայաստանի միջեկեղեցական բարեգործական կլոր սեղանի գործադիր տնօրեն

**Կառավարման խորհրդի դիտորդներ.**

Կարինե Դանիելյանը	«Հազարամյակի մարտահրավեր» հիմնադրամ - Հայաստան» ՊՈԱԿ-ի Կառավարման խորհրդի բնապահպանական դիտորդ, «Հանուն կայուն մարդկային զարգացման ասոցիացիա» ՀԿ-ի նախագահ
-------------------	---

**Նիստից բացակայում էր.**



«Երրորդ կարգի ոռոգման ջրանցքների վերականգնման նախագծում և շինարարության վերահսկում», IA-07/002 խորհրդատվական ծառայությունների մատուցման պայմանագրի նախագծի քննարկում և հաստատում:

բ/ «Հազարամյակի մարտահրավեր» հիմնադրամ – Հայաստան» ծրագրի Ոռոգվող գյուղատնտեսություն ենթածրագրի ենթակառուցվածք բաղադրիչի շրջանակներում տեխնիկական խորհրդականի տեխնիկական առաջարկի գնահատման արդյունքների և պայմանագրի նախագծի քննարկում և հաստատում:

գ/ «Հազարամյակի մարտահրավեր» հիմնադրամ - Հայաստան» ծրագրի գնումների պլանի փոփոխության քննարկում և հաստատում:

Օրակարգը հաստատվեց միաձայն:

## **Նիստի ընթացքում.**

**Օրակարգի 1-ին հարցը** ներկայացրեց ՀՄՀ-Հայաստան ՊՈԱԿ-ի գլխավոր գործադիր տնօրեն Արա Հովսեփյանը:

Արա Հովսեփյանը ներկաներին տեղեկացրեց, որ ՀՄԿ-ն հուլիսի 3-ով թվագրված նամակով հաստատել է 8-րդ հատկացման հայտը՝ նվազեցնելով պահանջված գումարը շինարարական աշխատանքների Առաջին փաթեթի իրականացման համար նախատեսված գումարի՝ 7,804,664 ԱՄՆ դոլարի չափով: Առաջին փաթեթով նախատեսված աշխատանքների իրականացման համար մինչև 2008թ. դեկտեմբերի 31-ը նախատեսվում է ծախսել մոտ 14 մլն ԱՄՆ դոլար: Ընդ որում հուլիսի 3-ով թվագրված՝ Ներսես Երիցյանին ուղղված նամակով ՀՄԿ-ն հայտնել է, որ այդ գումարը չի հաստատելու նաև հաջորդ եռամսյակում:

Սակայն վերջինս արձագանքել է ՀՀ Նախագահ Սերժ Սարգսյանի առաջարկին և համաձայնություն է տվել, որպեսզի այդ աշխատանքների մեկնարկի և առաջին վեց ամիսների համար անհրաժեշտ միջոցները տրամադրվեն ՀՀ պետական բյուջեից՝ միաժամանակ ամրագրելով այդ համաձայնության նախապայմաններ: Մասնավորապես՝ ՀՄԿ նամակի 3-րդ կետում նշվել է, որ ՀՀ կառավարության կողմից տրամադրվող միջոցները հետագայում ՀՄԿ-ի կողմից չեն փոխհատուցվի և, փաստորեն, կծախսվեն Հազարամյակի մարտահրավեր ծրագրով նախատեսված այլ ճանապարհաշինական աշխատանքների ֆինանսավորման համար: Բացի այդ ՀՄԿ-ն նախատեսել է, որ ՀՀ պետական բյուջեից տրվող միջոցները ևս պետք է ծախսվեն համաձայն ՀՄԿ ուղեցույցերի (նամակը և Լրացուցիչ Համաձայնագրի հայերեն թարգմանությունը կցվում են):

Տիգրան Դավթյանը հայտնեց, որ ՀՀ պետական բյուջեից ֆինանսավորման համար անհրաժեշտ է համապատասխան փոփոխություններ կատարել բյուջեում, քանի որ ներկայումս ՀՀ պետական բյուջեով նախատեսված գումարներն ուղղվում են միջպետական, այլ ոչ համայնքային ճանապարհների կառուցմանն ու վերականգնմանը:

Արմեն Գևորգյանը խնդրեց պարզաբանել, թե արդյո՞ք ՀՄԿ-ն այլ գումարներ տրամադրում է և ի՞նչ ծրագրերի իրականացման համար:

Արա Հովսեփյանը պարզաբանեց, որ ՀՄԿ-ից գումարներ ստացվում են ոռոգման, ջրից դեպի շուկա, մոնիտորինգի և ադմինիստրատիվ ծախսերի ֆինանսավորման համար: Բացի այդ գումարներ են հատկացվում նաև ճանապարհաշինության՝ մասնավորապես Արմավիր-Իսահակյան-Գյումրի ճանապարհահատվածի վերականգնման աշխատանքների իրականացման համար: ՀՄԿ-ն չի ֆինանսավորում բացառապես Առաջին փաթեթում ընդգրկված ճանապարհների շինարարական աշխատանքները:

Վահրամ Ներսիսյանը նշեց, որ Հագարամյակի մարտահրավեր ծրագրով նախատեսված ծրագրերը Հայաստանի Հանրապետության առաջնահերթ ծրագրերն են, որոնք անհրաժեշտ են աղքատության կրճատման և հանրապետության համաչափ զարգացման համար: Ներկայումս նախընտրելի կլինի, եթե այդ ծրագրերի մի մասը ֆինանսավորվի ՀՀ պետական բյուջե կատարվող հարկային մուտքերից: Հայաստանի Հանրապետությունն ունի նոր վարչարարություն, որն ուղղված է հարկային և մաքսային մուտքերի հավաքագրման գործընթացի կատարելագործմանն ու կայունացմանը: Անգամ եթե Հայաստանի Հանրապետության պետական միջոցները ծախսվում են ՀՄԿ ուղեցույցերի համապատասխան, ապա կարելի է նշել, որ սա նպաստավոր տենդենց է, քանի որ վերջիններս համապատասխանում են Համաշխարհային Բանկի չափանիշներին, որը մեր երկրում արդեն իսկ ամուր հիմքեր է ձեռք բերել:

Գուրգեն Սարգսյանը հայտնեց, որ Հայաստանի Հանրապետությունը ՀՄԿ-ի կողմից իրականացվող ճանապարհաշինական աշխատանքներին զուգահեռ ձեռք է բերում պարտավորություններ ՀՀ պետական բյուջեի միջոցներից այդ ճանապարհների պահպանման և նորմալ շահագործման համար անհրաժեշտ ծախսերը ֆինանսավորելու մասով:

ՀՀ Վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը հարցրեց, թե արդյո՞ք գնաճի դեպքում հնարավոր կլինի նվազեցնել նախատեսված աշխատանքների ծավալը:

Արա Հովսեփյանը պատասխանեց, որ այդպիսի հնարավորություն պայմանագրերում նախատեսված է:

Կարինե Դանիելյանը հայտնեց, որ համարում է տվյալ ծրագրի իրականացումը շատ կարևոր և նշեց, որ անհրաժեշտ է ցույց տալ, որ Հայաստանի Հանրապետությունը պատրաստ է ֆինանսավորելու իր իսկ ծրագիրը, հատկապես որ ճանապարհաշինական ծրագրերի մասով առ այսօր որևէ բնապահպանական խնդիրներ առաջ չեն եկել:

Վանիկ Սողոմոնյանը նշեց, որ տվյալ ճանապարհները հանդիսանում են Հայաստանի Հանրապետության կենսական նշանակության ճանապարհներ, որոնք գյուղացու համար ապահովում են ելք դեպի հանրապետական նշանակության ճանապարհային ցանց: Բացի այդ տվյալ ծրագիրը համահունչ է ՀՀ Աղքատության հաղթահարման ռազմավարական ծրագրին: Անհրաժեշտ է որպեսզի ծրագիրն իրականացվի՝ անգամ ՀՀ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին:

Կարեն Նազարյանն ավելացրեց, որ տվյալ ծրագրի համար շատ կարևոր է ժամանակը, քանի որ ժամանակի ցանկացած կորուստ բերում է էական գնաճի: Եթե ՀՀ կառավարությունը ներկայումս գումար հատկացնի ծրագրի շուտափույթ մեկնարկի համար, ապա այն կդիտվի որպես ծրագրի արդյունավետ իրականացման վերաբերյալ ՀՀ կառավարության վստահության ապացույց:

Արայիկ Հովհաննիսյանը խնդրեց պարզաբանել, եթե անհրաժեշտ գումարը տրամադրվի ՀՀ պետական բյուջեի միջոցներից, ապա դա համարվում է արդյո՞ք Հագարամյակի մարտահրավեր ծրագրի գումարի ավելացում, կհայտարարվի արդյո՞ք նոր մրցույթ, թե այդ գումարները պետք է ծախսվեն արդեն իսկ անցկացված մրցույթի համար:

Արա Հովսեփյանը հայտնեց, որ ֆորմալ առումով ծրագրի գումարը չի ավելանա, սակայն այն կծախսվի ծրագրային նպատակներով, ընդ որում արդեն իսկ անցկացված մրցույթի համար: Արա Հովսեփյանը միաժամանակ ավելացրեց, որ ՀՀ Նախագահի կողմից նմանատիպ առաջարկի հիմնական նպատակն է հանդիսացել շինարարության համար տարվա բարենպաստ ժամանակը չկորցնելու գաղափարը:

Քննարկումներից հետո **միաձայն որոշվեց՝** ներկայացնել Լրացուցիչ Համաձայնագրի նախագիծը ՀՀ կառավարության նիստում քննարկման, քանի որ վերջինս հանդիսանում է

բյուջետային հատկացում և հանձնարարել ՀՀ ֆինանսների նախարար Տիգրան Դավթյանին ուսումնասիրել ՀՀ բյուջետային հնարավորությունները և համապատասխան գումար հատկացնել ծրագրի ֆինանսավորման համար: Միաժամանակ, հանձնարարել ՀԱՀ-Հայաստան ՊՈԱԿ-ին դիմել կապալառուներին երկարացնելու առաջարկների վաղեմության ժամկետը:

**Օրակարգի 7-րդ հարցի ա/ կետը** ՀԱՀ-Հայաստան ՊՈԱԿ-ի գլխավոր գործադիր տնօրեն Արա Հովսեփյանի կողմից ներկայացվելուց հետո **միաձայն որոշվեց՝** հաստատել «Հազարամյակի մարտահրավեր» հիմնադրամ - Հայաստան» ծրագրի Ոռոգվող գյուղատնտեսություն ենթածրագրի ենթակառուցվածք բաղադրիչի շրջանակներում «Երրորդ կարգի ոռոգման ջրանցքների վերականգնման նախագծում և շինարարության վերահսկում», IA-07/002 խորհրդատվական ծառայությունների մատուցման պայմանագրի նախագիծը:

**բ/ կետը** ներկայացվեց ՀԱՀ-Հայաստան ՊՈԱԿ-ի գլխավոր գործադիր տնօրեն Արա Հովսեփյանի կողմից:

ՀՀ Վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը խնդրեց պարզաբանել, թե ինչ աղբյուրներից պետք է ֆինանսավորվեն տեխնիկական խորհրդականի ծառայությունները, եթե Հազարամյակի մարտահրավեր ծրագիրը դադարեցվի:

Արա Հովսեփյանը պարզաբանեց, որ այդ դեպքում ֆինանսավորման խնդիր չի լինի, քանի որ տվյալ պայմանագիրը ևս կդադարեցվի:

Անդրանիկ Անդրեասյանը հայտնեց, որ տվյալ խորհրդականը ապահովում է ոռոգման ոլորտում կապը ՀԱՀ-Հայաստան ՊՈԱԿ-ի խորհրդատուների, ՀԱՀ-Հայաստան ՊՈԱԿ-ի և ՀԱԿ-ի միջև:

Ներսես Երիցյանն ավելացրեց, որ տվյալ խորհրդականը բերում է միջազգային լավագույն փորձը, ներդնում է նոր մոտեցումներ և տեխնոլոգիաներ:

ՀՀ Վարչապետը խորհրդի անդամներին հարցրեց, թե ո՞րն է ծրագրով նախատեսված 3 հիմնական ուղղություններից առավել նախապատվելին:

Տիգրան Դավթյանը նախապատվությունը տվեց ճանապարհաշինությանը, իսկ Արամայիս Գրիգորյանը հայտնեց, որ առավել նպատակահարմար է համապատասխան ֆինանսավորման առկայության պարագայում գումարը համամասնորեն հատկացնել և՛ ոռոգմանը և՛ ճանապարհաշինությանը:

ՀՀ Վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը հայտնեց, որ կարծում է առավել նախապատվելի ուղղությունը ոռոգումն է, քանի որ վերջինս անմիջական ազդեցություն ունի գյուղացու եկամուտի ավելացման վրա:

ՀՀ Վարչապետը միաժամանակ խնդրեց պարզաբանել, թե ի՞նչ է իրենից ներկայացնում Ջրից դեպի Շուկա բաղադրիչը:

Էդիթ Պետրոսյանը պարզաբանեց, որ այս ծրագրի միջոցով ձևավորվում է որոշակի կայունություն, հնարավորություն է ընձեռնվում ուսուցումների միջոցով ցույց տալ գյուղացուն, թե ինչպես առավել արդյունավետ օգտագործել ջուրը, ինչպես անցում կատարել ավելի բարձրարժեք գյուղատնտեսական կուլտուրաների մշակմանը: Ծրագիրը հիմնականում նախատեսում է երկու ուղղություն՝ ուսուցում և վարկավորում:

Արա Հովսեփյանն ավելացրեց, որ ներկայումս անցկացվում է երկու ծրագրերով ուսուցում, օգնություն է ցուցաբերվում գյուղացիներին՝ կապված մարքեթինգային հետքերքահավաքային մոտեցումների հետ, բացի այդ տրամադրվում է գուտ ֆինանսական օժանդակություն այն

գյուղացիական տնտեսություններին, որոնք հանդես են գալիս ցուցադրական տնտեսություն կազմակերպելու պատրաստակամությամբ:

Վահրամ Ներսիսյանցը խնդրեց պարզաբանել, թե ինչու՞մ է կայանում մասնատիպ մասնագետի ներգրավվածության անհրաժեշտությունը, այն դեպքում երբ Հայաստանի Հանրապետությունում կան ոռոգման ոլորտի լուրջ մասնագետներ:

Անդրանիկ Անդրեասյանը պարզաբանեց, որ փորձառու մասնագետի ներգրավվածությունը միշտ էլ օգտակար է, բացի այդ այն խթանում է տեղական մասնագետների կարողությունների ավելացմանը:

Արա Հովսեփյանը հայտնեց, որ ներկայումս ոռոգման ոլորտում խնդիրներ են առաջանում կապված այն փաստի հետ, որ ՀՄԿ-ի մասնագետների և տեղական խորհրդատվական ընկերությունների մոտեցումները և մեկնաբանությունները հաճախ չեն համընկնում: Տվյալ պարագայում մասնատիպ խորհրդականը օգնում է համահարթեցնելու և մեկ ընդհանուր դաշտ բերելու կողմերի մոտեցումները:

Քննարկումներից հետո **միաձայն որոշվեց՝** հաստատել «Հազարամյակի մարտահրավեր» հիմնադրամ – Հայաստան» ծրագրի Ոռոգվող գյուղատնտեսություն ենթաօրագրի ենթակառուցվածք բաղադրիչի շրջանակներում տեխնիկական խորհրդականի տեխնիկական առաջարկի գնահատման արդյունքները և պայմանագրի նախագիծը:

**զ/ կետը** ներկայացվեց ՀՄՀ-Հայաստան ՊՈԱԿ-ի գլխավոր գործադիր տնօրեն Արա Հովսեփյանի կողմից, որից հետո **միաձայն որոշվեց՝** հաստատել «Հազարամյակի մարտահրավեր» հիմնադրամ - Հայաստան» ծրագրի գնումների պլանի փոփոխությունը:

Հարցերի սպառումից հետո նիստն ավարտվեց:

«ՀԱԶԱՐԱՄՅԱԿԻ ՄԱՐՏԱՀՐԱՎԵՐ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ-ՀԱՅԱՍՏԱՆ»  
ՊՈԱԿ-Ի ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՐ,  
ՀՀ ՎԱՐՉԱՊԵՏ

Տ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Նիստը արձանագրեց՝  
«ՀՄՀ-Հայաստան» ՊՈԱԿ-ի իրավախորհրդատու,  
«ՀՄՀ-Հայաստան» ՊՈԱԿ-ի Կառավարման խորհրդի քարտուղար  
Ն. Մարտիրոսյան